

Ongelijkheid en armoede: een Europees en Nederlands perspectief

Nibud-Congres 2017

Wat is genoeg?

Utrecht, 29 juni 2017

Frank Vandenbroucke

Universiteitshoogleraar UvA

Wie is arm?

Nederlandse benaderingen

- SCP: absoluut tekort, objectief vastgesteld
  - Arm: iemand die gedurende lange tijd niet de middelen heeft om te kunnen beschikken over de goederen en voorzieningen die in zijn samenleving als minimaal noodzakelijk gelden
  - Referentiebudgetten (2014, alleenstaande):
    - Basisbehoeftebudget : 971 euro / maand
    - Niet-veel-maar-toereikendbudget: 1063 euro / maand

Personen in armoede, 2001-2014 (in absolute aantallen x 1000 en in procenten van de bevolking)

Bron: CBS (IPO '01-'14), SCP-bewerking

Wie is arm?

Nederlandse benaderingen

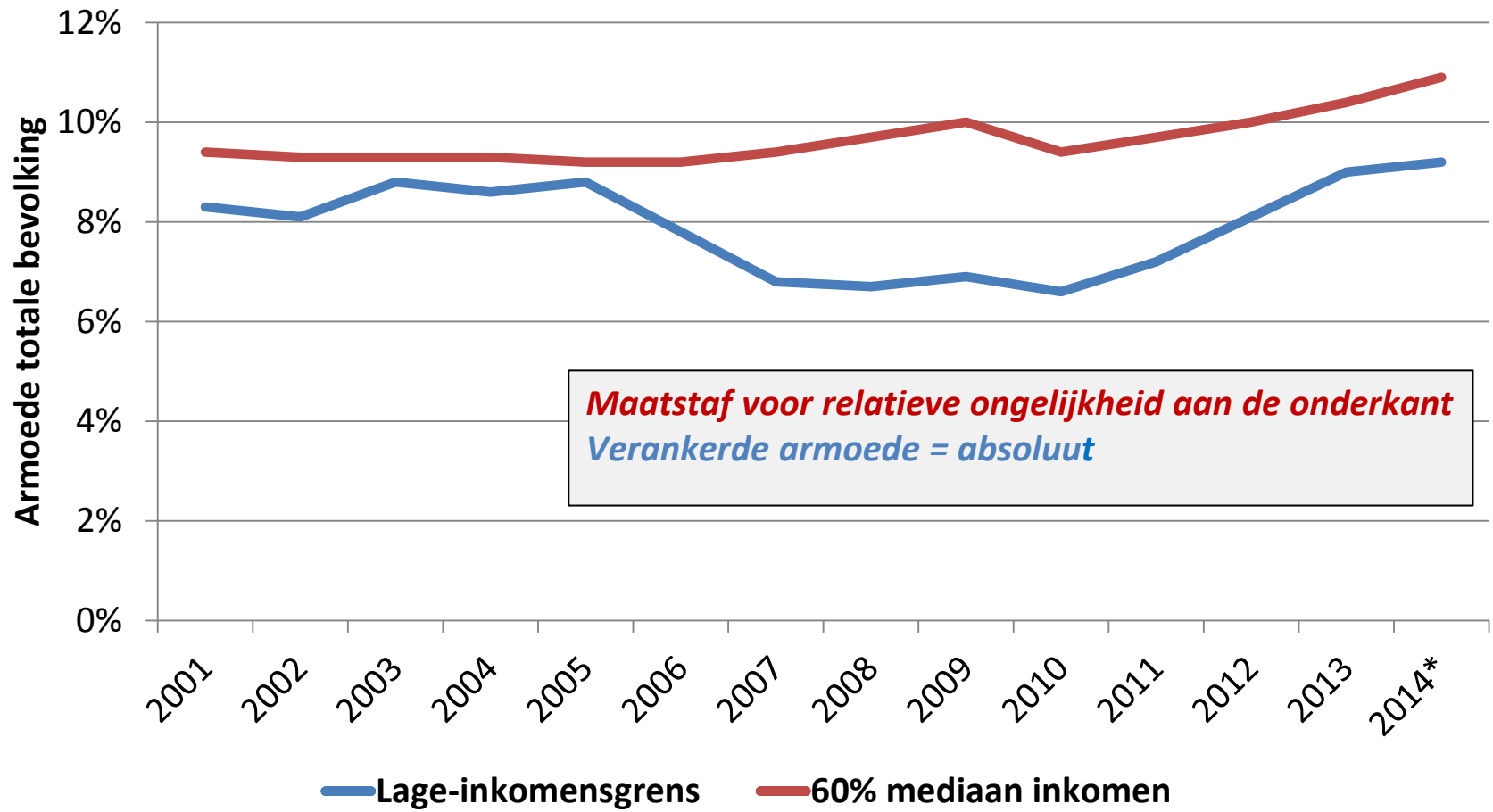
- SCP: absoluut tekort, objectief vastgesteld
  - Arm: iemand die gedurende lange tijd niet de middelen heeft om te kunnen beschikken over de goederen en voorzieningen die in zijn samenleving als minimaal noodzakelijk gelden
  - Referentiebudgetten (2014, alleenstaande):
    - Basisbehoeftenbudget : 971 euro / maand
    - Niet-veel-maar-toereikendbudget: 1063 euro / maand
- CBS: lage inkomensgrens
  - Bijstandsuitkering 1979, geïndexeerd met prijzen
  - 2014, alleenstaande, 1020 euro per maand

Wie is arm?

Europese benaderingen

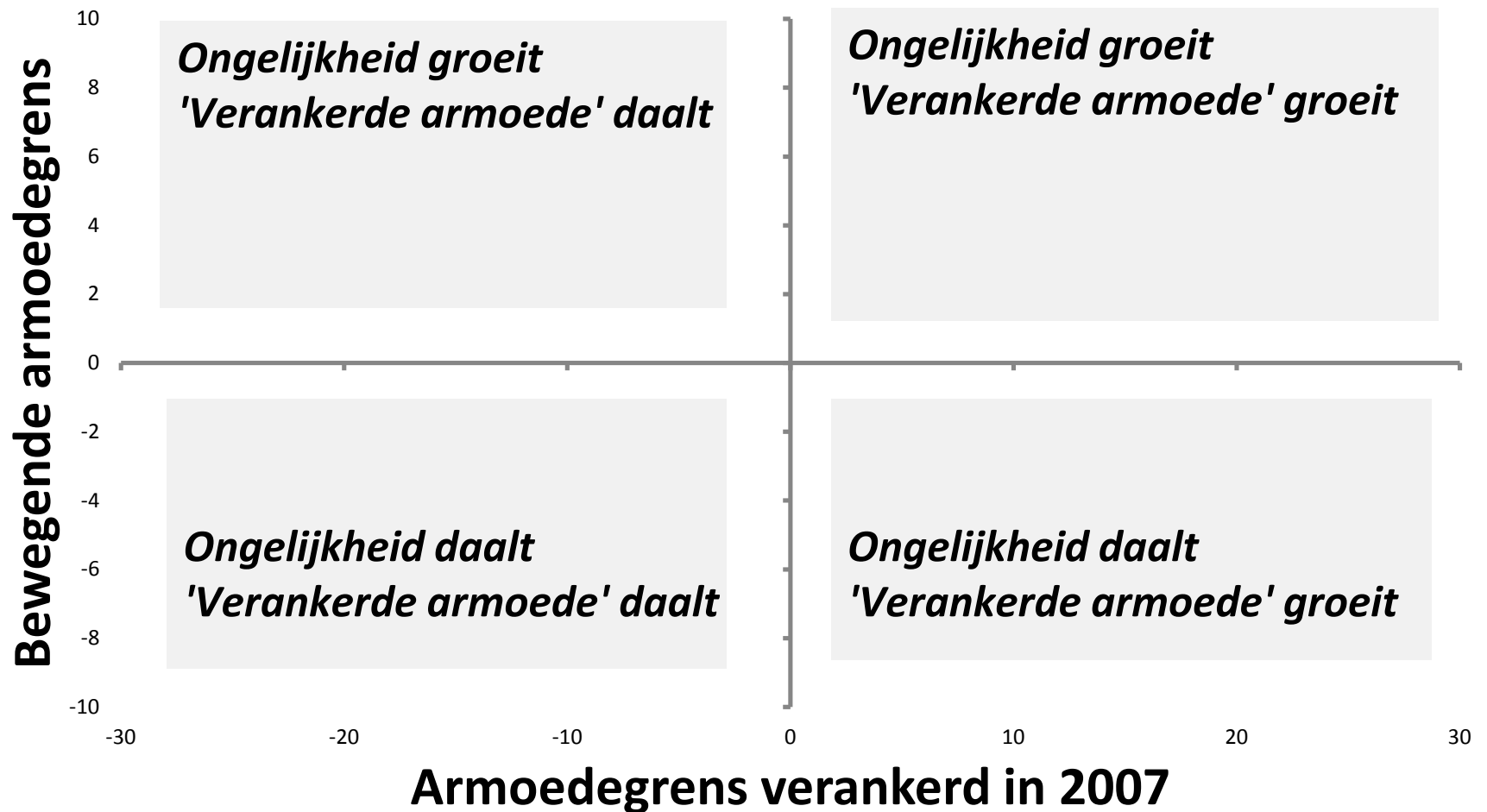
- De Europese definitie van 'armoede': een *risico*-indicator op basis van inkomen:
  - armoedegrens = 60% van de mediaan van het beschikbaar huishoudinkomen (gestandaardiseerd) in een land
  - Nederland, 2014, alleenstaande: 1065 euro / maand = 'niet veel maar toereikend'
  - Nederland, 2008, alleenstaande: 1008 euro / maand > 'niet veel maar toereikend' (961)
- Risico's:
  - kosten voor gezondheid en zorg
  - huisvestingskosten
  - onverwachte kosten (bv. reparaties)
  - schulden
  - ...
- Kritische bedenkingen bij bewegende, relatieve armoedegrenzen
- 'Verankerde armoede': 60%-armoedegrens wordt verankerd in de tijd

Vergelijking relatieve en absolute maatstaf voor Nederland

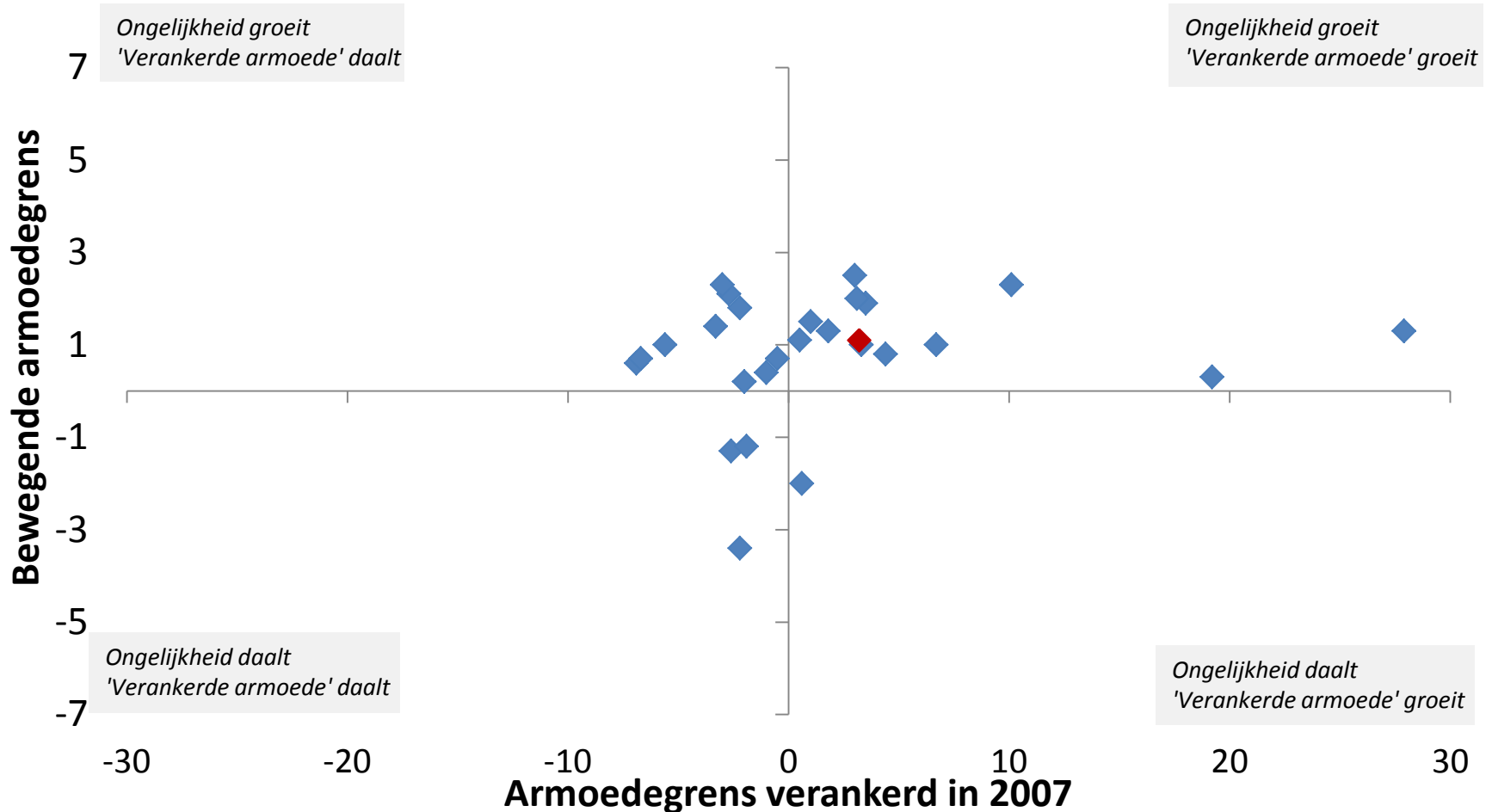
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek, Statline

Armoede, inkomensgroei en ongelijkheid, 2007-2014

Armoede, inkomensgroei en ongelijkheid, 2007-2014

Nederland en de andere EU-lidstaten

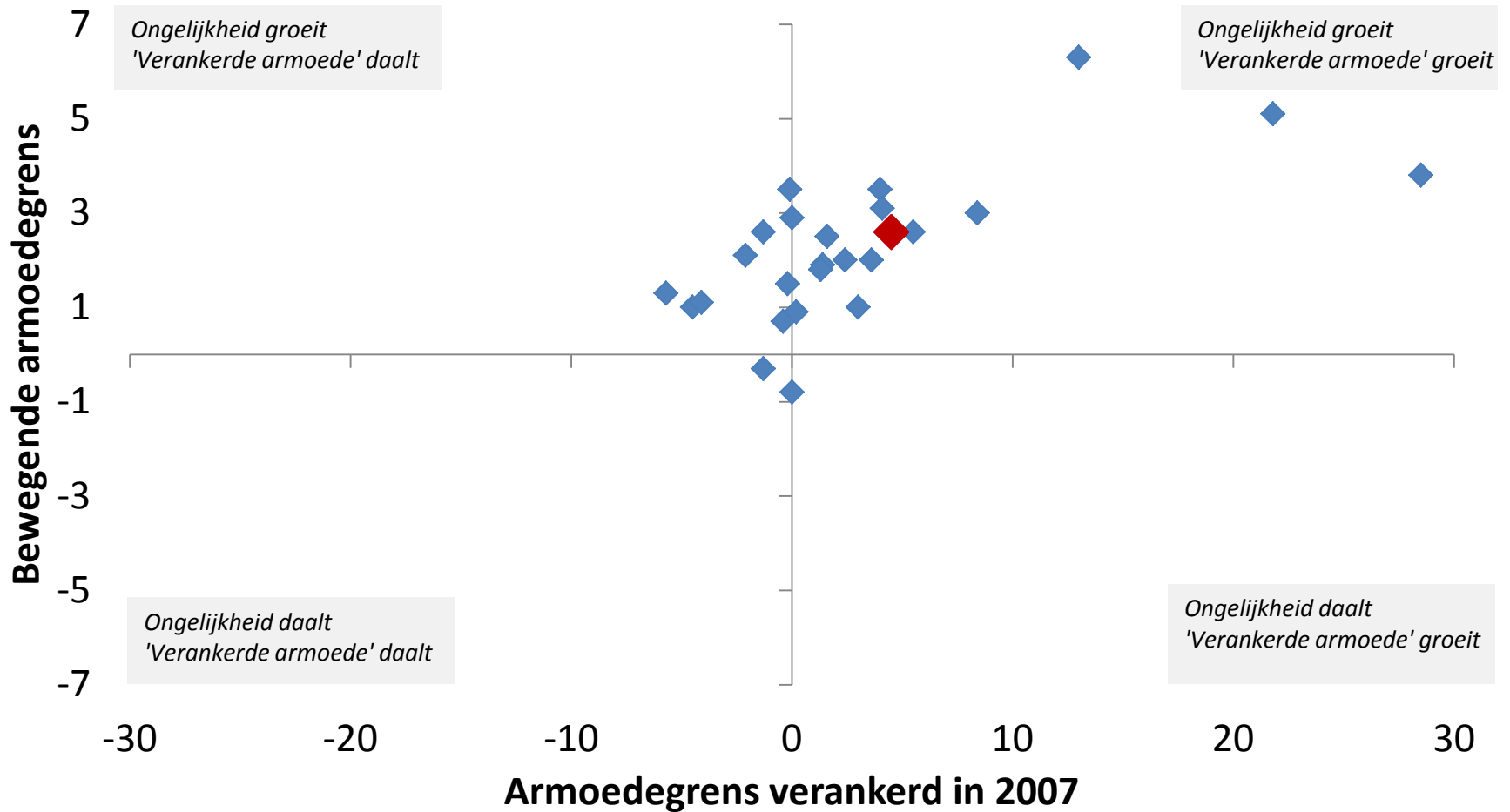

Bron (deze en volgende slides): Eurostat, EU SILC, eigen bewerkingen; observatiejaren

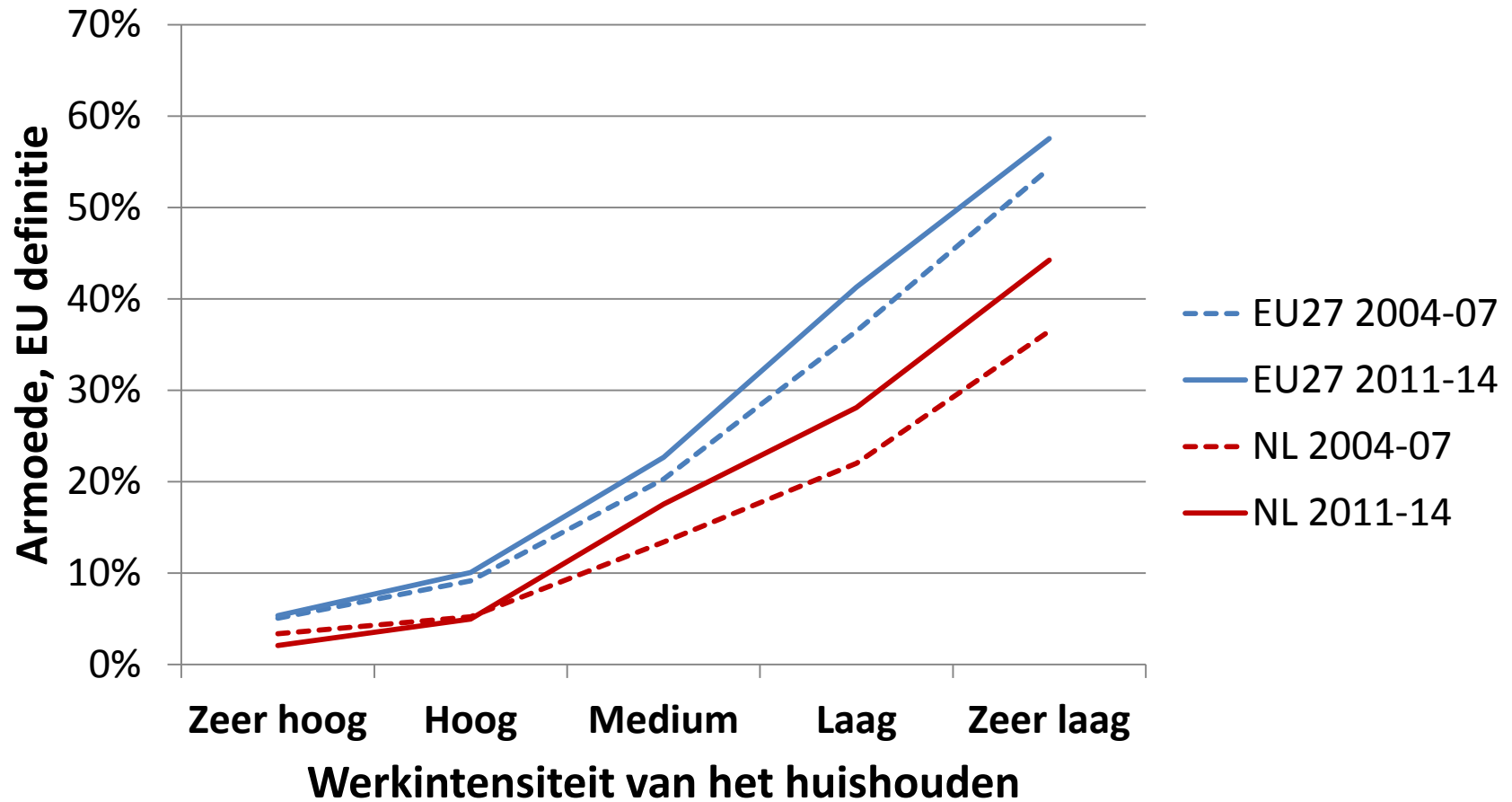

Armoede, inkomensgroei en ongelijkheid, 2007-2014

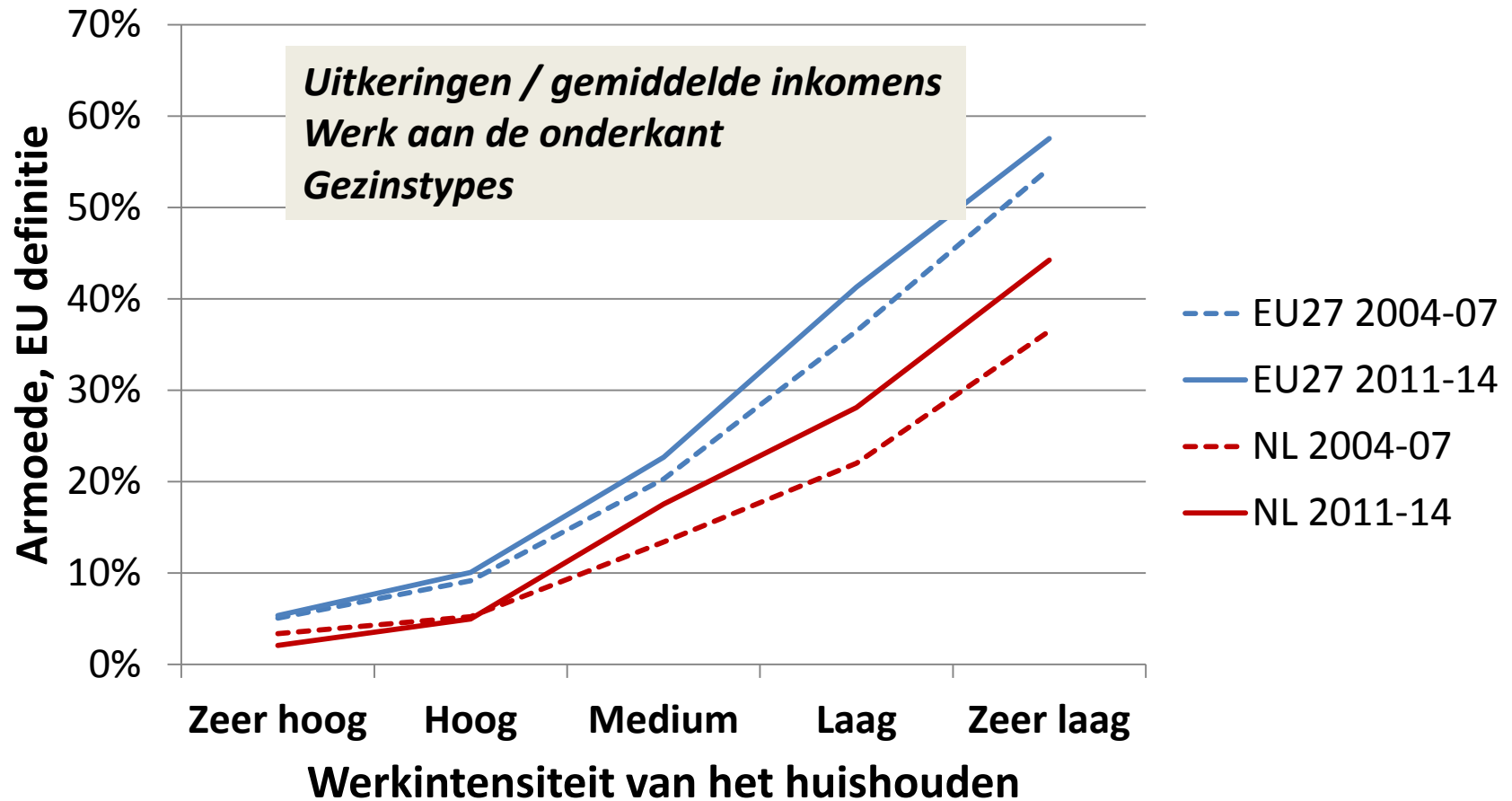
Nederland en de andere **EU-lidstaten**: leeftijd 18-64

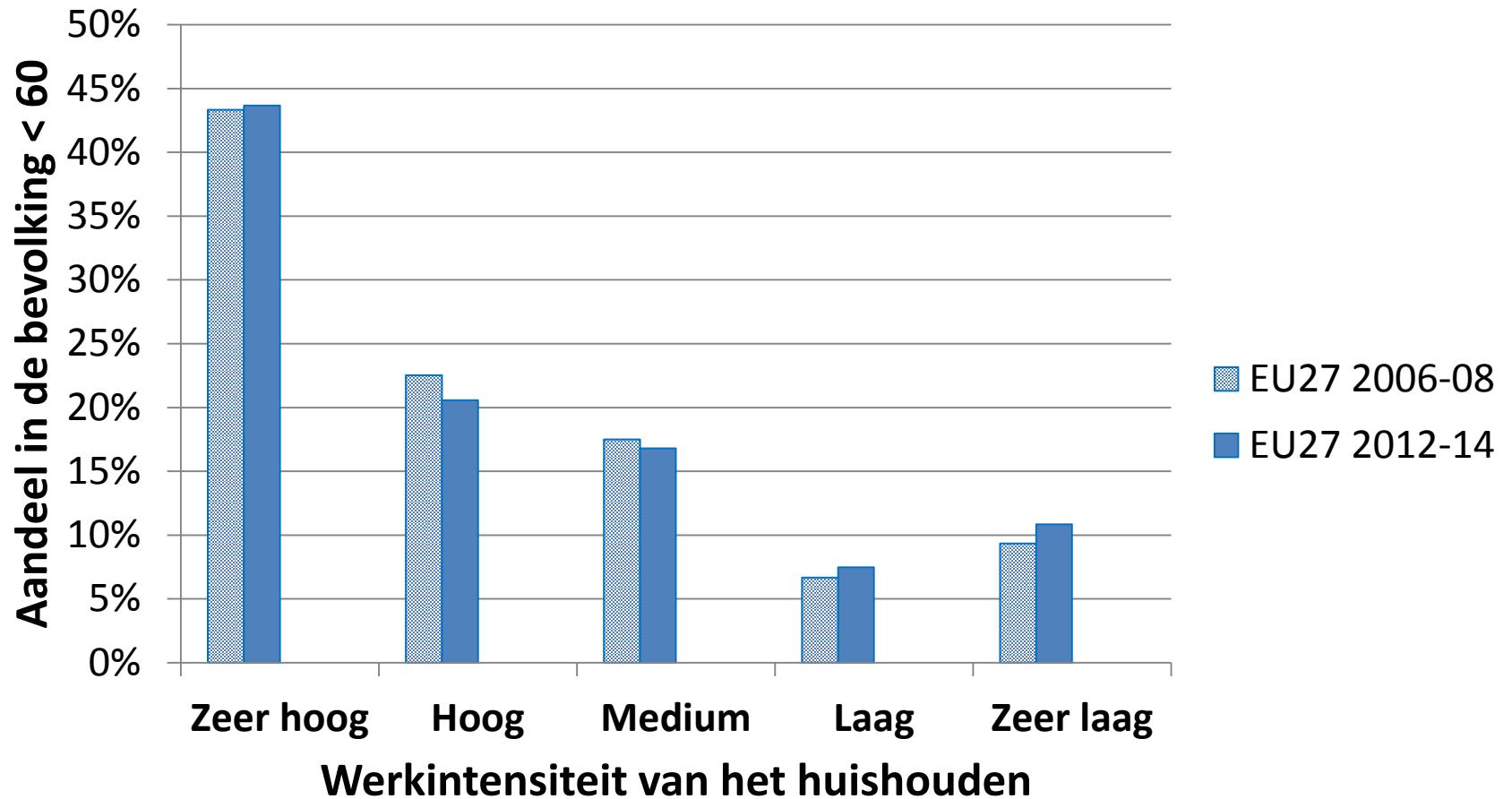
Armoederisico volgens werkintensiteit van het huishouden (bevolking < 60 jaar)

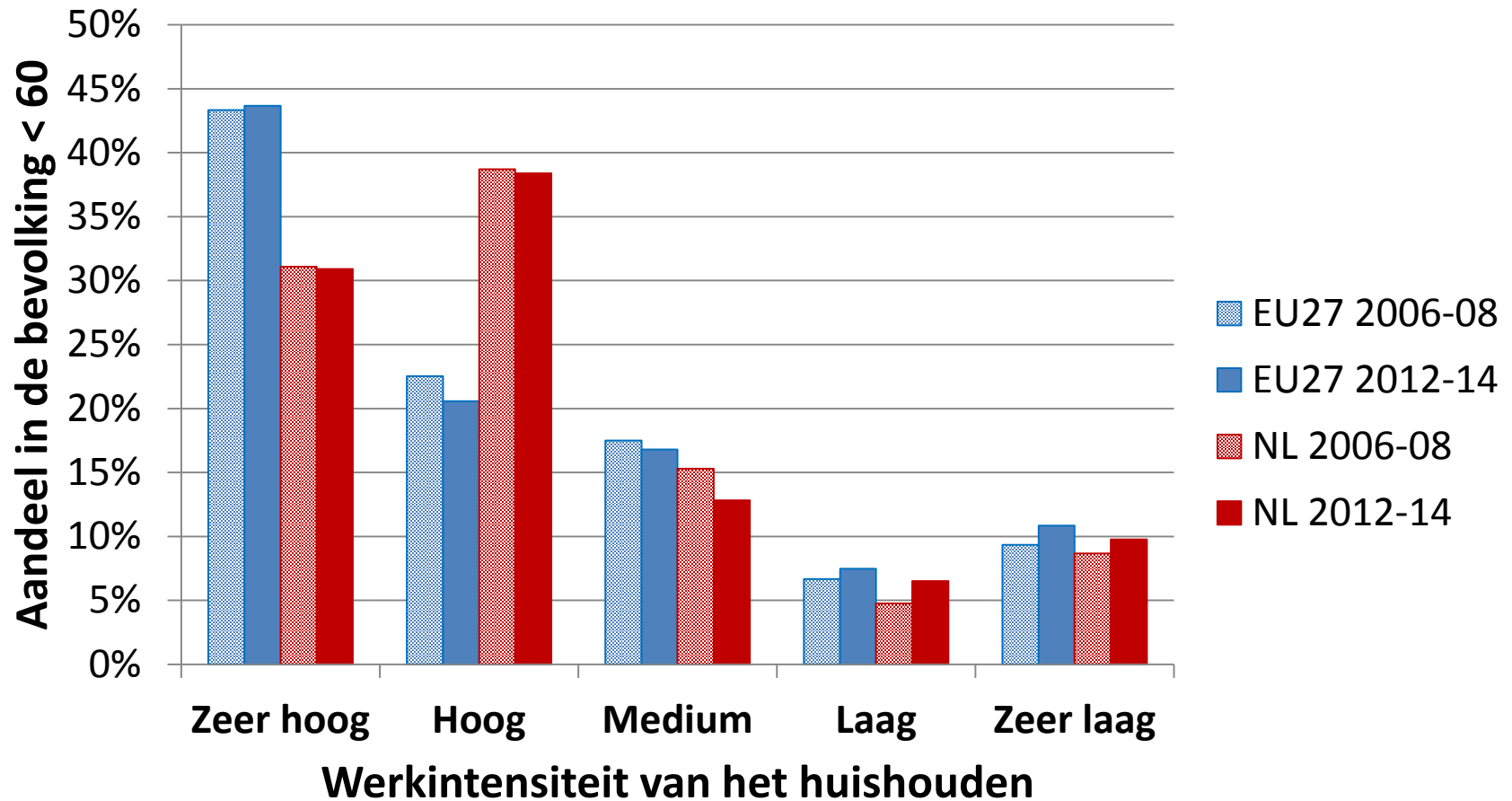
Armoederisico volgens werkintensiteit van het huishouden (bevolking < 60 jaar)

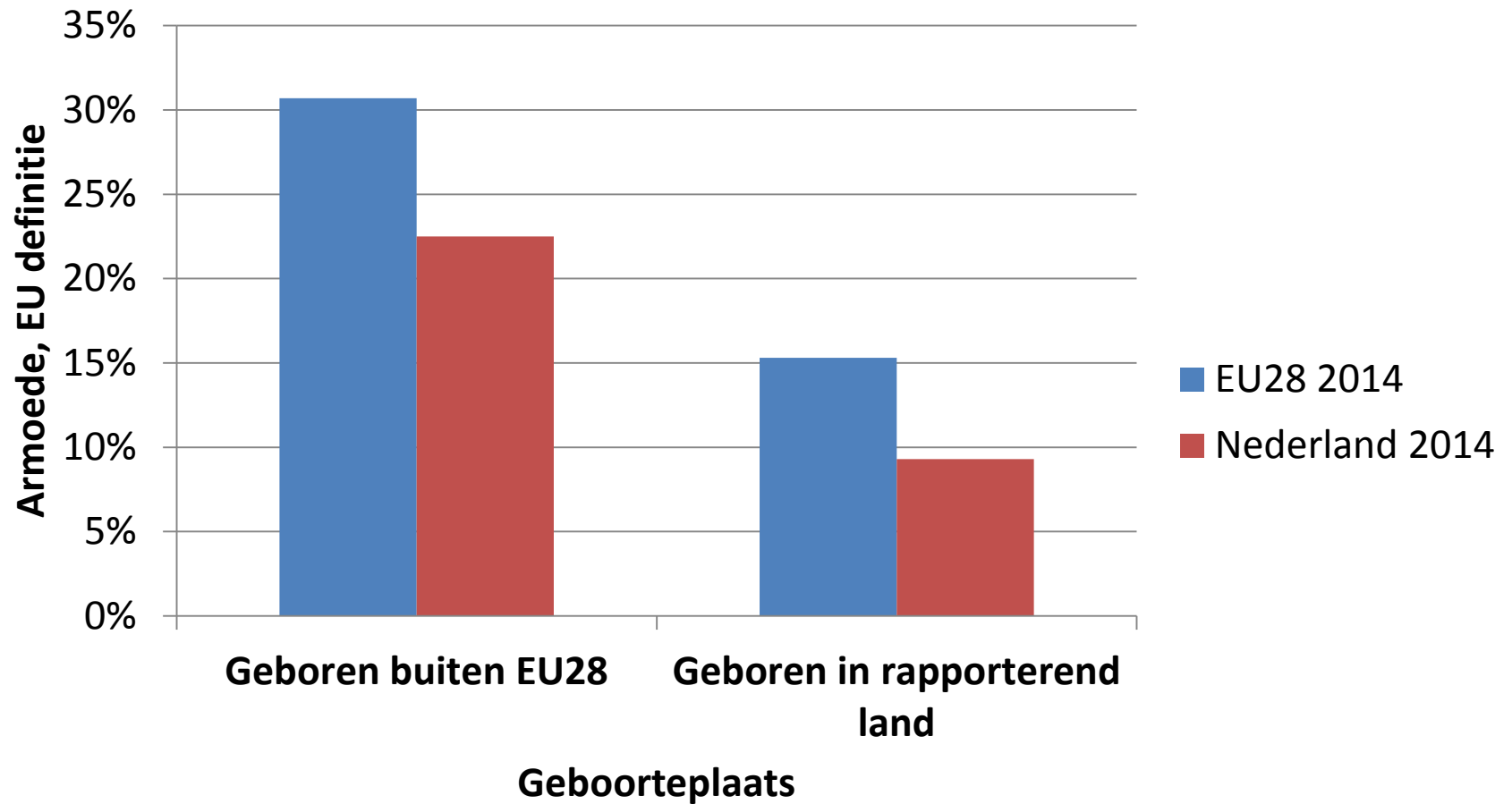
De verdeling van werk over huishoudens polariseert (structuur van de bevolking < 60 jaar)

De verdeling van werk over huishoudens polariseert (structuur van de bevolking < 60 jaar)

Armoede en afkomst (totale bevolking, volgens geboorteplaats)

Onvermijdelijk?

- Globalisering? Europese integratie?
- Ontwikkelingen verschillen van land tot land
- Gemeenschappelijke Europese trends
≠
onvermijdelijke trends

Dank u

- Vandenbroucke, F. & Rinaldi, D. (2015) Social inequalities in Europe – The challenge of convergence and cohesion. In: Vision Europe Summit Consortium (eds.): Redesigning European welfare states – Ways forward, Gütersloh (<http://www.vision-europe-summit.eu/>)
- Cantillon, B., & Vandenbroucke, F. (eds.) (2014), Reconciling Work and Poverty Reduction. How successful are European welfare states?, Oxford, Oxford University Press.

Alle publicaties: www.frankvandenbroucke.uva.nl